

CAMİ YAPTIRMANIN ÖNEMİ VE FAZİLETİ

Kur'ân-ı Kerim'de bir ayette, mescitleri yapacak olanlarda dört ana vasfın arandığı görülmektedir. Allah Teâlâ şöyle buyurur:

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ

"Allah'ın mescitlerini, ancak Allah'a ve ahiret gününe inanan, namazı gereği üzere kılan, zekâtı veren ve Allah'tan başka kimseden korkmayanlar imâr eder. İşte bunların doğru yolda olup başarıya ulaşacakları umulur" (et-Tevbe, 9/8)

Değerli Kardeşlerim,

İnsanların akın akın Yüce Allah'ın huzuruna boyun bükerek, ağlayarak, Allah'ın rahmetini umarak onun divanına durmalarını sağlayan, insanları birbirine bağlayan, cemaat şuurunu geliştiren camileri yapmak ve onları ayakta tutmak kadar önemli ne vardır? Camilere ancak Müslüman olanlar sahip çıkarlar. Bu yüzdendir ki yeryüzünde geçmişi bin yıla dayanan ev sayısı yok denecek kadar azdır. Ama camilerden yüzlercesi yıllar geçmesine rağmen hala dimdik ayakta. Hele büyük üstat Mimar Sinan'ın eserleri hala muhteşem bir şekilde asırlara ve zamana meydan okuyorlar. Bu bize Müslümanların camileri yaparken nasıl da harcın içine ruhlarını da kattıklarını göstermektedir.

"Her kim sırf Allah rızası için bir mescid yaparsa, Allah da onun için cennette bir ev yapar.

«صَلَاةُ الْجَمَاعَةِ أَفْضَلُ مِنْ صَلَاةِ الْفَدَىِّ بِسَبْعٍ وَعِشْرِينَ دَرَجَةً» متفق عليه .

İbni Ömer *radiyallahu anhümâ*'dan rivayet edildiğine göre, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

“Cemaatle kılınan namaz, tek başına kılınan namazdan yirmi yedi derece daha faziletlidir.”

«الصَّلَاةُ الْخَمْسُ، وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ، كَفَّارَةٌ لِمَا بَيْنَهُنَّ، مَا لَمْ تُغَشَّ الْكَبَائِرُ» رواه مسلم .

Ebû Hüreyre *radiyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

“Büyük günahlardan kaçınıldığı müddetçe, beş vakit namaz ile iki cuma, aralarında işlenen küçük günahlara keffârettir.”

« مَنْ عَدَا إِلَى الْمَسْجِدِ أَوْ رَاحَ ، أَعَدَّ اللَّهُ لَهُ فِي الْجَنَّةِ نُزُلًا كَلَّمَا عَدَا أَوْ رَاحَ » متفق عليه .

Ebû Hüreyre *radiyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Nebî *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

“Kim sabah akşam camiye gider gelirse, her gidip gelişinde Allah Taâlâ o kimseye cennetteki ikramını hazırlar.”

« مَنْ تَطَهَّرَ فِي بَيْتِهِ ، ثُمَّ مَضَى إِلَى بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللَّهِ ، لِيَقْضِيَ فَرِيضَةً مِنْ فَرَائِضِ اللَّهِ كَانَتْ خَطْوَاتُهُ إِحْدَاهَا تَحُطُّ خَطِيئَةً ، وَالْأُخْرَى تَرْفَعُ دَرَجَةً » رواه مسلم .

Ebû Hüreyre *radiyallahu anh*’den rivayet edildiğine göre, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

“Bir kimse evinde güzelce temizlenir, sonra Allah’ın farzlarından bir farzı yerine getirmek için Allah’ın evlerinden birine giderse, attığı adımlardan her biri bir günahı silip yok eder; diğer adımı da onu bir derece yükseltir.”

«إِذَا رَأَيْتُمُ الرَّجُلَ يَعْتَادُ الْمَسَاجِدَ فَاشْهَدُوا لَهُ بِالْإِيمَانِ» قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ : { إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ } الآية . رواه الترمذي وقال : حديث حسن .

Ebû Saîd el-Hudrî *radiyallahu anh*’den rivayet edildiğine göre, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

“Mescidlere devam etmeyi alışkanlık haline getiren bir adamı gördüğünüz zaman, onun gerçek mü’min olduğuna şahitlik ediniz”. Allah Taâlâ şöyle buyurur: “Allah’ın mescidlerini, ancak Allah’a ve âhiret gününe inanan, namazı kılan, zekâtı veren ve Allah’tan başka kimseden korkmayanlar onarılır. İşte onlar, doğru yolu bulanlardan olabilirler” [Tevbe sûresi (9), 18].

Cemaat üzerinde, özellikle cemaat namazı üzerinde ısrarla duran hadis-i şeriflerin çokluğu, ilk nazarda bazılarınca mübalağa zannedilebilir. Halbuki sadece şu hikmetleri hatırlamakla işin ehemmiyeti kolayca anlaşılır:

□ Cemaat, mü'minleri mescidde birleştirip ayrılmamalarını sağlar, tefrika ve ayrılığı giderir.

□ Müslümanların birbirine muhtaç olduğunu hatırlatır ve ihtiyaçlarını giderme imkânlarını verir.

□ Müslümanları başıbozuk kalabalık olmaktan kurtarıp aynı gayeye yönelmiş muntazam birlikler haline getirir; idareye ehil bir önderlik altında onları meşru itaata alıştıırır.

□ Özellikle bütün müslümanları ilgilendiren İslâmî meselelerden haberdar olup onları çözümleneyi kolaylaştırır.

□ Cemaat, istişare emrinin yerine getirilmesini kolaylaştırır.

□ Cemaate katılmak üzere işine ara vermek, mescide gitmek zahmetine katlanmak sırf Hak rızası için bir fedakârlık sayılır. Böylece küçük fedakârlıklara alışan mü'min, büyük fedakârlıklar gerektiğinde onlara hazırlanmış olur.

□ Namaz vakitlerinin her gün dakik bir şekilde değişmesi itibarıyla, cemaate katılma, insana mükemmel bir zaman tanzimi disiplini kazandırır, onu vaktin kıymetini en iyi şekilde anlayan dakik bir insan haline getirir.

□Cemaate muntazam olarak iştirak etmekle mü'minlerin nasıl sağlam bir içtimaî beden teşkil ettikleri müşahhas bir şekilde ortaya konmuş olur. Bu hal mü'minlerin kalplerine kuvvet verir, din düşmanlarını çekindirir, İslâm'a sataşmak hususundaki cüretlerini kırar. Bir hadis-i şerifte beyan buyurulduğu üzere sürüden ayrılan koyunu kurdun aşırması kolay olduğu gibi, cemaatten ayrılanı da şeytanların vesveseleriyle aldatmaları kolaylaşır. Cemaatta ise müslüman, kendisi ile aynı şekilde inanan binlerin içine girerek, yüz milyonları tasavvur ederek cin ve ins şeytanlarının vesveselerini tuzla buz eder.

□Cemaatte mü'minlerin ibadet neşvesi içindeki ruhları birbiri içinde in'ikâs ederek insibağ (bir diğerinin rengine boyanma) sırrı tecelli eder; birbirlerinden feyz alırlar, karşılıklı olarak dualarına mazhar olup sevap kazanırlar. Birbirlerinin güzel hallerinden istifade ederler. Karşılıklı bir etkileşimle, mevcut kuvvetleri kat kat artar. Tek başlarına yaptıkları ibadetlerdeki noksanlıklarını telafi ederler. İbadeti ve duası kabul edilenler arasında, günahkârlar da bağışlanır.

□Ve nihayet cemaat, insanın yeryüzünde en mühim vazifesi olan ubudiyeti, küllî bir surette eda etmenin ifadesidir. Kâinatın her tarafında tecelli eden mutlak Rubûbiyyete karşı, onların elbette böyle bir mukabelede bulunmaları gerekir. Mü'min insanların her türlü meşgalelerini, duydukları bir çağrı üzerine, yani ezan-ı şerif sebebiyle bırakarak Yüce Yaradan'ın huzurunda ibadette toplanmaları ile O'nun mülkün tek sahibi olduğunu toplu şekilde ikrar ve ilan etmiş olurlar. Aynı takdis ve tenzih işini devamlı surette yapan bütün hilkatle, hususiyle melaike cemaati ile uyum içine girer, bütünleşirler. "Bu dünya O'nundur, hamd O'na mahsustur, hüküm O'nun hükmüdür, herkesin döneceği yer de O'nun huzurudur" hakikatini tekrar tekrar hatırlatmış olurlar.

Camilerin Günümüzde Toplumsal Dayanışmayı Sağlamadaki Etkinliği:

Kurulduğu günden itibaren müslümanların yaşamında önemli bir yere sahip olan camiler, bugün de aynı konumlarını muhafaza etmektedirler. Günümüzde camiler, öncelikle ibadet yeri olma özelliğine sahiptirler. Milyonlarca insan beş vakit namaz, cuma namazı, bayram ve teravih namazlarında ibadet maksadıyla camilere gelmektedirler. Ayrıca mevlit programlarında ve ramazanlarda okunan mukabelelerde camiler dolup taşmaktadır.

Camiler ibadet yeri olma özelliğinin yanında, din eğitiminin temel bahisleri olan iman, ibadet, ahlâk gibi konularda eğitim yapılan birer yaygın eğitim kurumudur. Camilerde her yaş ve seviyedeki insanımız dinî konularda bilgilendirilmekte, aydınlatılmakta ve okullarda öğrendikleri dinî bilgiler pekiştirilmektedir.

Akşam kursları ve yaz aylarında açılan yaz Kur'an kursları yaygın din eğitimi adı altında camilerde yürütülen din eğitimi etkinlikleridir.

Camiler birer yaygın din eğitimi kurumu olduğundan buralarda verilen hutbe ve vaazların, Kur'an-ı Kerim ve dinî bilgiler öğretiminin önemi bir kat daha artmaktadır.

İslâm birlik ve tevhid dinidir. Tevhid inancı en mükemmel ve ideal bir sosyal kaynaşma, kenetlenme, birleşme ve bütünleşme prensibidir. İşte camiler İslâm'ın özünde yer alan bu birlik ve beraberlik ruhunun insanlara kazandırıldığı, insanların birbirleriyle kaynaştığı ve toplumsal dayanışmanın temellerinin atıldığı kutsal mekanlardır.

Camilerde cemaatle kılınan günlük namazlar ve toplu halde kılınan Cuma, teravîh ve bayram namazları gibi öbür toplu ibadetler, imamın arkasında ve onun önderliğinde bir tek Allah'a kulluk için saflar halinde toplanmış bulunan ve her türlü mesleki, sosyal, kültürel statü farkları ve imtiyazları bir kenara bırakarak kenetlenen ve yek vücud olan bir toplumsal kaynaşma ve bütünleşmenin en canlı örnekleridirler. (12)

Müslümanlar, kardeş oldukları bilincini hiçbir zaman hatırdan çıkarmamalıdır. Ayrıca Hz. Peygamber'i şekli olarak örnek almada hiçbir kimseye pirim tanımayan kimselerin onun getirdiği sevgi, dostluk, yardımlaşma, birlik ve beraberlik gibi mesajlara da kulak vermeleri gerekmektedir. Kâinatın Efendisi (s.a.s),

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا تَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا، وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا،

"İman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de gerçek manada iman etmiş olamazsınız."(13),

مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادُّهِمْ وَتَرَاحُمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ مَثَلُ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهَرِ وَالْحُمَى

"Birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve birbirlerine şefkat hususunda mü'minler adeta tek bir ceset gibidirler. Ondandır bir uzuv şikayet ederse, uykusuzluk ve ateşle cesedin diğer uzuvları da ona iştirak ederler."(14),

المؤمن للمؤمن كالبنيان يشد بعضه بعضاً

"Mü'minin mü'mine bağlılığı, parçaları birbirine bağlayan bir tek bina gibidir"(15) buyuruyor. Hz. Peygamber'in bu sözleri doğrultusunda her mü'min, diğer müslümanlara bakış açısını şöyle bir daha gözden geçirmelidir. Çağımızın yozlaşan ve adeta putlaştırılan anlayış ve değer yargıları ile basit menfaatler uğruna müslüman kardeşini terkederek, onun musibetinde huzuru bulan, huzurunda da kalbindeki kinden dolayı üzüntüyü yakalayan, siyasi ve dinî kökenli bazı çevre ve gruplara göre sözünü ve selamını belirleyen müslümanların bu ekseninde bir daha düşünmesinin gerektiği kanaatindeyiz. İster din kökenli olsun, ister siyasi olsun, düşmanlığa varan gruplaşmalar, bölünmeler hem dinimiz hem de vatanımıza zarar vermektedir. Birlik ve beraberlik bizi dinimizde de dünya milletleri arasında da güçlü kılacaktır. Bu bağlamda camilerin, müslümanlar arasında sevgi ve şefkati, toplumsal yardımlaşma ve dayanışmayı sağlamak amacıyla vücuda getirilmiş kurumlar olduğunu bir daha hatırlamalıyız.

Peygamber (s.a.s.) müminleri daima cemaata davet etmiş hatta cemaate gelmeyenleri kınamıştır.(16)

Ve bir hadisinde cemaatle kılınan namazın ferden kılınan namazdan daha faziletli olduğunu ifade etmiştir.(17)

O halde Peygamberimizin teşvik ettiği cemaat nedir? Niteliği ne olmalıdır?

Sosyoloji ilmine göre cemaat; aralarında diyalog bulunan organize topluluk şeklinde tanımlanmaktadır.

Buna karşılık aralarında diyalog bulunmayan, birbirinden kopuk kitleye de kalabalık denir. Peygamberimizin birçok hadisinde teşvik ettiği ve İslâm'ın hedeflediği kitle, tanımlandığı

şekliyle kalabalık değil, cemaat terimiyle örtüşmektedir. Buradan hareketle bugün camilerimizi dolduran kitlenin bu niteliğe sahip olmasını temenni etmek durumundayız. Zira aynı safta, aynı camide namaz kıldığı halde birbirinden haberi olmayan, birbirine selam dahi vermeyen, merhaba, nasılsınız gibi sevgi sözcüklerini ya hiç kullanmayan ya da oldukça cimri davranan Müslümanların sayısı azımsanacak kadar az değildir. Bu nitelikteki cemaatin eda ettiği namazın, evde tek başına kılınan namazdan 27 derece daha fazla sevap kazandırdığının düşünülmesi, Hz. Peygamberin önerdiği cemaat anlayışı ile ne derece bağdaşır? Müslüman namaza giderken karşılaştığı müslümana selam verir, onun halini sorar, ona güler yüz gösterir. İşte bunların hepsi dinimizde sevap işlerdir. Bu sevap işler nedeniyle kılınan namazın sevabı artacaktır.

Camilerimiz bizlerin moral kaynağı olmalıdır.

Cami kapısı itici değil, çekici olmalıdır.

Oradan insanlar kovulmaz, orada insanlar küstürülmez, orada insanlar paylaşılacak her şeyini paylaşırlardı.

Şu olay bizlere Hz. Peygamberin engin hoşgörüsü konusunda bir fikir verecek nitelikte olsa gerek. Bedevinin birisi gelip mescidin bir köşesine küçük abdestini bozuyor. Sahabe, bu olayı hoş karşılamıyor. Hz. Peygamber sahabeyi teskin ediyor ve bedevi işini bitirince, kova ile su getirtip orayı temizlettiriyor.(19) Bu olayı günümüze getirelim ve nasıl bir tepki vereceğimizi şöyle bir düşünelim. Hoşgörü ve merhamet tellallığı yapanların bu örneklere kulak vermeleri gerekmez mi?

İcra ettiği fonksiyonları sayılamayacak kadar çok olduğu ortada olan cami ve mescitlerimizin kıymetini bilelim. Onlara icra ettikleri görevlere denk bir saygı ve önem gösterelim. Camilerin bizler için iman alameti olduğunu unutmayalım.

Cenab-ı Hak Cümlemizin ibadet ve taatını ahsen-i kabul ile makbul eylesin. Gönlü mescidlere bağlı olduğu için bağışlanan bahtiyar kullar zümresine bizleri de dahil eylesin. (Amin)

